

Intervju Pomoćnik intendantice za dramski program Dubrovačkih ljetnih igara

Igre su osnovane s misijom koja danas više ne postoji, ali to je, kako bi Držić rekao, stvar "akomodanja". I ne mislim to kao ironiju, festival može zdravo misliti novi urbanitet grada

SAŠA BOŽIĆ

Djelima Marinkovića i Krležę počinje potraga za starim Mediteranom

Što je Mediteran danas, a što je nekada bio. To je važno pitanje Igara, kaže Božić, a odgovor počinju tražiti kroz novele Ranka Marinkovića

Bojana Radović
bojana.radovic@vecernji.net
ZAGREB

Redatelj Saša Božić pomoćnik je intendantice Dore Ruždjak Podolski, zadužen za dramski program Dubrovačkih ljetnih igara. Godinama je umjetnički prisutan u tom gradu, a ističe kako je izuzetno ponosan na prvi potez koji je novo vodstvo povuklo odmah nakon imenovanja. Bio je to početak umrežavanje Igara, potraga za partnerima, ali i sredstvima Europske unije. Već su dobili prvi novac za projekt u koji su uključene četiri zemlje, a koji istražuje kako baštinu približiti mladim umjetnicima, ali i mladim ljudima kao publici. No, ovaj umjetnik, za razliku od mnogih, ne sumnja u budućnost Igara, štoviše, vidi festival ponovo zlatnim slovima upisan na mapi značajnih europskih festivala.

Što nas ovog ljeta čeka u Dubrovniku, a tiče se dramskog dijela programa?

Ispitujemo vlastitu poziciju i pripremamo se za veliku obljetnicu – 70 godina festivala sljedećeg ljeta. Osim samih naslova pokušali smo osluškvati što su potrebe festivala, ali i grada, odrediti što financijski možemo podnijeti. Umjesto dva standardna premijerna naslova ovog ljeta imamo četiri produkcije. Bitna stavka je da pokušavamo razviti sustav koprodukcija ne bi li naše predstave živjele dulje, da nisu ograničene samo na ljetno trajanje festivala. Tako nam se najprirodnija učinila suradnja s kazalištem HNK Ivana pl. Zajca iz Rijeke, a imamo i koprodukciju s HNK Zagreb i Bad Company. Od naslova tu su "Michelangelo Buonarroti", dakle Krleža u režiji Sebastijana Horvata. To je ta koprodukcija s Rijekom, a u naslovnoj je ulozi Rakan Rushaidat. Zatim se na Igre vraća Dario Harjaček...

...čiju sjajnu "Katu Kapuralicu" pamtimo još od 2013. godine?

Tako je, on je redatelj, recimo to tako, moje generacije, a vraća se na Igre s izborom ranih novela Ranka Marinkovića, u predstavi nazvanoj "Pod balkonima". Mi-

Na probi predstave "Folk Acts" u ZKM-u, u kojoj je Nataša Dangubić glumila "kafansku pjevačicu" Višnju Vitas

slim da je jako važno na Igrama prikazivati naše modernističke autore, naše velikane. Marinković je samo jednom bio na Igrama, bila je to "Glorija" u režiji Georgija Para, a sada vraćamo Marinkovića i putem njega otkrivamo drukčiji Mediteran. Dario je izabrao njegove rane priče, ne one iz zbirke "Ruke", a ja se užasno veselim toj predstavi.

Mediteran, onaj nekada i ovaj danas, moćna je tema kojoj je Dubrovnik logičan dom?

Jedna od naših tema – i strateška i produkcijska – jest Mediteran, tako da ove godine na Igrama vučemo tu liniju Rijeka – Dubrovnik, preko Splita, jer HNK Split ovdje pleše svoj balet "Derviš i smrt", i otkrivamo topose Mediterana. To je tema kojom ćemo se baviti i u godinama koje dolaze, a Marinković je odličan početak.

Igre su potpisale ugovor o suradnji s Akademijom dramske umjetnosti, očito računate na budućnost i festivala i profesije?

To me posebno veseli, a to je i strateška odrednica festivala. Studenti su uvijek bili prisutni u Dubrovniku, ali sada toj suradnji dajemo koncizniji okvir. Poanta je da ih svake godine uključimo u program, ali i da oni ovdje na Igrama, koristeći nevjerojatnu povijest ambijentalnog teatra, odrade i dio nastave. Ove godine rade istraživanje ne temu pirnih običaja, dakle svadbe od renesanse, Držića i Nalješkovića sve do danas kada je Dubrovnik opet najpoznatija europska destinacija za glamurozna vjenčanja. Taj projekt već traje, 13 studenata glume i režije slušaju predavanja najvećih stručnjaka kazališne ambijentalnosti, ali i povjesničara umjetnosti, povjesničara kulture, pa sve do ljudi koji se bave iznajmljivanjem dubrovačkih tvrđava za vjenčanja... Dakle, ti studenti prolaze nastavu koja

Studenti ADU već rade svoj autorski projekt za Igre - "Na piru s Držićem i Nalješkovićem"

Želimo festival raditi s Dubravčanima, zajedno s njima istražiti što je danas njihov grad

obuhvaća Dubrovnik nekada i sad, a na temelju toga će napraviti svoj projekt. Tako ćemo predstaviti novu generaciju redatelja i glumaca, one koji tek dolaze, a oni imaju zadatak da ispituju jednu od važnih tema: što je to nova ambijentalnost u Dubrovniku.

Postoji li ta nova ambijentalnost? Svjedoci smo zadnjih godina Dubrovnika kao filmske kulise za strane hitove?

Grad je doista postao kulisa, a mi ga pokušavamo shvatiti i kao kulisu ljudskih života, građana Dubrovnika. S njima želimo raditi, surađivati i graditi taj festival. Upravo ovaj studentski projekt "Na piru s Držićem i Nalješkovićem" uključuje i suradnju s Dubrovčanima. Već smo ih pozvali da s nama podijele svoje uspomene, fotografije... a oni će biti uključeni i u izvedbe predstave.

No, kakvog smisla ima festival koji se ozbiljno radi dva mjeseca, da bi se čak se i one odlične predstave izvele 4-5 puta i nestale.

Upravo na tome radimo, zbog suradnje s ADU festival više na traje dva mjeseca, već je dulji, a kazališta s kojima ulazimo u koprodukcije igrat će te predstave na svojim pozornicama. Cilj nam jest da predstave žive.

Zadnjih je godina bila vrlo jaka kampanja na temu nužnog odlaska festivala iz grada, jer ga je navodno nemoguće raditi zbog kafića, restorana... Vaš stav?

Igre su osnovane s misijom i vizijom koje danas više ne postoje. Ali to je po meni, kako bi Držić rekao, stvar "akomodanja". Ne mislim to kao ironiju, jer festival može zdravo misliti novi urbanitet Dubrovnika, vidjeti kako iskoristiti sadašnju poziciju tog grada. Taj grad nisu samo prekrasne zidine i Gundulićeva poljana. Osobno mislim da je još mnogo prostora u samom gradu u kojima su izvedbe moguće, jer Dubrovnik živi i na Lapadu, na Lokrumu, u mnogim različitim prostorima. Prostora ima, posebno ako se ulaže u umjetnike i ako se ulaže u publiku. Ministarstvo kulture prepoznalo je naše napore u tom smjeru, dobili smo sredstva za projekte razvoja nove publike. Tim ćemo projektima pokušati rastresti priču tko je publika festivala u Dubrovniku i, naravno, dovesti Igrama nove mlade ljude. ●

Ove godine ulaze – građani!

Ove godine Saša Božić prvi puta radi i famozno svečano otvaranje Igara, oko kojeg se uvijek lome koplja. To znači da ga čeka i generalna proba otvaranja – točno u ponoć 9. srpnja, a to je večer kada Dubrovčani gledalište ispune od zadnjeg mjesta, ponekad i "naoružani" trulim rajčicama. Samo otvaranje Igara uvijek izaziva primjedbe: ili je previše tradicije, ili je ima premalo, ili je previše linda ili ga je premalo. O tom problemu Saša Božić kaže: – Toga se možda ponajviše bojim. Vidjet ćemo, još je prerano da otkrijem "karte". Osobno ću otvaranje pokušati vratiti na ono što je oduvijek bilo, na svojevrсни ritual. Vratit ću taj program na neke njegove osnovne postavke i vidjeti kako se svi mi

Saša Božić ove godine prvi put režira i otvaranje Igara G. JELAVIĆ/PIXSELL

prema tome odnosimo. Zato će ove godine ono tradicionalno: "Neka glumci uđu" biti malo promijenjeno. Ove će godine u Grad s festivalom ući građani, i oni kojima je uvijek nečeg previše, i oni kojima je nečeg premalo. Siguran sam da će takvo otvaranje pokrenuti neke nove teme – najavljuje, pomalo tajanstveno, Saša Božić, te posebno ističe kako će ove godine u Dubrovniku gostovati dvije predstave koje su obilježile sezonu: "Crna mati zemla" ZKM-a i "Ljudi od voska" HNK Zagreb. Naglašava kako će sve domaće predstave imati engleski titl ne bi li tako bile što zanimljivije i stranim gostima Dubrovnika, koji obično u većem broju pohode glazbeni dio festivala.